

การจัดการมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการสาธารณสุขในเขตบริการสุขภาพที่ 5
กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี
INFECTIOUS WASTE MANAGEMENT OF HEALTH CARE SERVICES IN HEALTH SERVICE PROVIDER BOARD
5 ; CASE STUDY OF NAKHON PATHOM RATCHABURI
AND SUPHAN BURI PROVINCE

มัตติกา ยงอยู่
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจและวิเคราะห์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการสาธารณสุข พร้อมเสนอแนวทางในการวางแผนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545 การศึกษาทำในเขตบริการสุขภาพที่ 5 ประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี แบ่งเป็น โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพสต) โดยสุ่มสำรวจจำนวน 100 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า รพสต 87 แห่ง มีกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อประกอบด้วย การคัดแยกและเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ ในระดับต่ำที่สุด โดยพบว่าขั้นตอนการคัดแยก การเก็บรวบรวม และการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ขณะที่การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งระบบ พบว่า ขนาดสถานบริการสาธารณสุข (จำนวนเตียง) และกระบวนการคัดแยกและรวบรวม ณ จุดกำเนิด เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งระบบของสถานบริการสาธารณสุข พบว่า คนงานและ พนักงานการพยาบาลมีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องกว่าตำแหน่งอื่นๆ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา เสนอให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบรวมศูนย์ในระดับจังหวัด หรือเขต เร่งพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพ ครอบคลุม เร่งออกหรือบังคับใช้กฎหมาย สร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเร่งการพัฒนาศักยภาพผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

คำสำคัญ : มูลฝอยติดเชื้อ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี

**INFECTIOUS WASTE MANAGEMENT OF HEALTH CARE SERVICES IN HEALTH SERVICE PROVIDER
BOARD 5 ; CASE STUDY OF NAKHON PATHOM RATCHABURI
AND SUPHAN BURI PROVINCE**

MUTTIKA YONGYU

Faculty of Science Silpakorn University

The study on infectious waste management was aimed to survey and analyze infectious waste management of health service provider boards 5. These also provide the approach of the planning of infectious waste management, complied with Department of Health regulation, 2012. The study was done in Ratchaburi, Nakhon Pathom and Suphan Buri by randomize survey of 100 health services including Region Hospitals ,General Hospitals ,Community Hospitals and District Health Promoting Hospitals(DHPH) . The study was found that DHPH (87%) were presented the lowest standard of infectious waste management. Statistical significance ($p < 0.05$) were found in the processes of waste separation, waste storage and waste transportation of infectious waste management whereas there are no statistical significance in the process of waste disposal. As to factors affecting infectious waste management, it was found that the number of beds available and the process of waste separation and collection at the origin mainly affected overall waste management. For the factors related to personnel, it was found that the workers and nursing assistants showed the highest efficiency, comparing with the others. The recommendations of this study were to develop the centralized of infectious waste management in provincial level, to accelerate the development of quality control (Infectious Waste Manifest System), to establish the law enforcement, to participate with local authorities and to enhance the potential of related personnel.

Keywords : Infectious waste, Infectious waste management, Ratchaburi, Nakhon Pathom, Suphan Buri